

Contract tussen Derick Pannekoek en de kerkmeesters van de St. Stevenskerk in Nijmegen voor de verbouwing van het orgel in 1556

'Te weten dat meister Peter Huest ende Claes Scheres kerkmeesters in der tijt van Sunt Stephanskerck binnen der stadt Nijmegen, in name ende van wegen derselver kerck, sijn verdragen met meister Derick Pannenkuijck orgelmaicker, dat hij oer groete werrick van twellef voeten repareren ende vermaicken sall mit dat positijff boven en dat positijff beneden den stuijll, alles in vurwarden gelijk hijr na bescreven volght. Ende inden ijrsten sall meister Derrick vurscreven dat corpus, te weten die groete kast ende holtenwerck, dat pijpwerck van twellef in steit van boven tot beneden affbreecken ende eijnen nieuwen kast ende holtenwerck in dieselve maicken, aen ellijcker sijde breijder gemackt anderhalven voet, ende voerhoets gewijt ter kerckenwert in eenen voet ende sall voer int middel hebben een ronde daer de groetste prestanten sdeijlss op staen ende luijden sullen, mijt nieuwen dueren, staerck end vast gemackt, daer die kerck vurscreven, mede verwaert sijn sal van guet oprecht drooch holt werckelicken gemackt, na dese nieuwe manier. Ende sall die groete secreet van dat vurscreven werck van 12 voeten, oeck nae eijssongh 's selven wercks ende der kercken vurscreven vergroeten, vernieuwen ende vermaicken: also dat sulx ende goet sijn sall. Welcke vurseigde secreet oft laede sall hebben sess afftreckende registers, in den erste dat groete doeff van 12 voeten. Ten anderen een doeff van ses voeten. Ten derden een doeff van drie voeten. Ten vierden een superoctaeff van 2 voet. Ten vijfften die mixtuer, die stercker ende menichvoldiger gesath sall werden, nae eijssongh dess wercks ende der kercken. Ten sesten een cijmball und sall hebben enen bijsonder wellbret ende clavier, unde die groete prestanten die ten beijden sijden buijten dat vurseigden werck staende, sullen mede spreecken ende luijden int pedael ende sal een nijen pijp daerbij maicken mit renovacije der anderen.

Item dat positijff sall hebben een bijzondere lade off secreet, clavier ende welbrett, mijt vijff aftreckende registers, namentlick een guede nieuwe trompette van sess voet luidende, boven met cijncken utgaende, welke trompetten int pedael men mede gebruijcken sall: welke pedael sall uitgaen wess tot solfaut. Ten anderen een baertpijp oft quindeen, sess voeten luidende boven to gesoldert. Ten derden een quintfluet 2 luidende. Ten vierden een superoctaeff 2 ludende. Ten leisten een cijmbael.

Item voert is verdraghen dat meister Derick vurscreven dat positijff sall reparieren int secreet piepwerck ende accordantie, dan die kast daer van sall bliven, meer ter kercke voirder in gesteeken nae uutwijssongh des groeten wercks ende sal hebben acht registers. Ten ijrsten een doeff van 6 voeten. Ten anderde enen doeff van 3 voeten. Ten derden een hoelpijp van 6 voeten. Ten vierden een quindeen off bartpijp van 3 voeten ludende boven toe gesoldert. Ten vijfften enen veltfleut 2 voet luidende, ten sesten die cymbel, die mixtuer ten 7ten. Ende ten achsten een regael 6 voeten luidende nieuw gemaect. Ende sall dese vurscreven secreeten oprichtich ende guet leveren sonder enich gebreeck van dorblaessen.

Item noch sall meister Derick vurscreven int positief maecken eenen tramblant ende noch int vurseijde werck enen trom ende enen vogelsanck.'

Overeenkomst met Derick Pannekoeck tot vernieuwing van het orgel der Onze Lieve Vrouwe Broederschap in de St.-Elisabethskerk te Grave.¹

'Op huijden Saterdach den XVden junij anno XVC sess ende tsestich hebben Jan Roevers d'alde, Jan van Gestel als dekenen end Jan Gerrits als choordeken van Onser Lieve Vrouwen Bruderschap bijnnen der stadt van Graeff verdinght aen mr. Derck Pannecoeyck orgelmaker, alsulcke orgelle op nijeuw vermacken ende op recht meister kuer te leveren tot meisters prijse ende alsulcke regijsteren daer inne te leveren als na volgen sal.

In den ijrsten een Prestant van drije voeten, noch een Octave van anderhalve voet, de Mixture scerp luidende, de Cijmbael na uijtwijsing der Mixtueren. Enen Holpijp of Quinte deene op sess voet luidende na advenant als in Ten Bosch opt oxaal is. Enen Nasaeth van twee voet luidende. Enen Gemschenhoeren van anderhalven voet luidende, een Trompet van sess voeten. Item beneden int positijf twee registers, te weten enen Regaal van ses voet luidende. Enen Oepen Fluijte van anderhalve voet. Een duergaende tramblant, dat in beijde de werken luidet, enen Tromme, enen Nachtegael. Item dije blaesbalcken, die opt groot orgele staen, sall dese mejster aen dit werck aenleggen, dat sij oprecht guet sijn ende het werck wijnts genoch leveren. Itemm sal dese meister het secreet vujtnemen ende hermaeken, dat oprecht sij om het werck daerinne te brengen off een nijeuw maeken indien van noeden wesen sold. Is mijt vurward, dat off dese mejster de acht registeren boven int werck nijet gesetten en conde ende het werck daerbij verdronghen zolde, zo sall hij boven een mijnder mogen setten ende beneden int positijff een register te meer, alderprofijtelicxst oft bequaemste. Des sal dese meister hebben tot sijnen prouffijf alle pijpen, blaesbalcken, ingeduijmp ende vervallen daeraff coemende daer en tegen wederom alles dair toe leveren buijten toedoen off coste der Bruederscap. Beheltelijck als dit werck geaccordeert wurdt, soe sal de Bruederscap off dekenen voorszegd een blaser daertoe bestellen. Ende dit werck te leveren volmaict lichtmysse naestcomende doch drije weeken voer off nae Maria-Onbevange (8 december). Soo sall dese meester voer sijn arbeit, conste ende moeijsel ende oncosten hebben de somme van soeven ende vijrtich Brabantse gulden tot 20 stuver 't stuck, te betalen in drije termijnen, die ijrste termijn als dese meester dit werck aenvangt het derden deel, de anderde termijn als het werck luidet, de leste termijn als het werck volmaict ende vollevert sal sijn. Alle dinck sonder argelist. Ende malcanderen van alles oprechtelijck te voldoen als behoiren sall. Ende des 't oorkunde sijn dese cedullen twee alle eens luydende uijtter malcanderen gesneden durch. Sonder argelist bij den parthijen onderteekent, waar van elke parthije een heeft. Oick hierbij present geweest sijnde mr. Floris Hocque, organist to Graeff ende bij hem mijt onderteekent als getuijge.'

*Ick Jan Henricx ter beden van Ick Jan de verwer Geritsz
Jan Roevers d'alde onderteekent Derick Pannijkoeck
Ick Jan Gestelt Floris Hocqu*

¹ Brabants Historisch Informatie Centrum, Den Bosch, toegang 7041, inv.no. 8 ; Vente M.A, Bouwstenen I, p. 77-78.